

Zmiany poubojowe w żołądkach loch

Piotr Cybulski¹, Tomasz Charęza¹, Joachim Urban²

z Gabinetu Weterynaryjnego Goodvalley w Przechlewie¹ oraz Prywatnej Praktyki Weterynaryjnej w Lipce²

Wrzody żołądka stada podstawowego, podobnie jak u pozostałych grup produkcyjnych trzody chlewnej, w zdecydowanej większości dotyczą części przełykowej narządu (*pars oesophagea*). Schorzenie ma wieloczynnikową etiologię. Skrwawienie do przewodu pokarmowego przy ostrym owrozdzeniu jest jedną z istotnych przyczyn upadków loch (1, 2, 3). Należy jednak mieć na uwadze, że mimo licznych publikacji omawiany problem zdrowotny może być niewłaściwie oszacowany w skali globalnej. Uwzględniając specyfikę produkcji prosiąt, śmiertelność loch jest niełatwym obszarem do prowadzenia analiz.

Pośród dostępnych metod oceny stopnia uszkodzenia ścian żołądka jedynie diagnostyka poubojowa daje możliwość szybkiego i skrupulatnego wglądu w sytuację danej fermy. Gastroskopia, ze względu na konieczność znieczulenia zwierzęcia oraz posiadania specjalistycznego sprzętu, pozostaje jedynie w obszarze projektów naukowych (4, 5).

Celem prezentowanego badania było określenie częstotliwości występowania zmian patologicznych żołądków loch przy zastosowaniu dochodzenia poubojowego.

Materiały i metody

Z pięciu wysokoprodukcyjnych stad podstawowych zostało wybrakowanych 95 loch – z powodu wieku, osiągnięcia niskich parametrów w rozrodzie lub innych przyczyn. Fermy, z których pochodziły świny przeznaczone do badań, były zarządzane zgodnie z duńskimi standardami produkcyjnymi. W żywieniu zwierząt na każdym etapie życia stosowano wyłącznie paszę granulowaną.

Po uboju żołądki zostały przecięte wzdłuż krzywizny większej. Wnętrze narządu oglądano po usunięciu treści i opłukaniu bieżącą wodą. Badanie poubojowe zostało przeprowadzone w ciągu jednego dnia przez niezależnego lekarza weterynarii, specjalistę chorób trzody chlewnej. Do klasyfikacji morfologicznej zmian przyjęto czterostopniową skalę według Kopinskiego i McKenzie (6; **tab. 1**).

Tabela 1. Klasyfikacja zmian patologicznych żołądka u świń wg Kopinskiego i McKenzie (6)

Stopień	Zmiany patologiczne
0	Brak
1	Hiperkeratoza
2	Nadżerka
3	Wrzód

Gastric lesions in slaughtered sows

Cybulski P.¹, Charęza T.¹, Urban J.², Veterinary Surgery Goodvalley in Przechlewo¹, Private Veterinary Practice in Lipka²

This article aims at the presentation of lesions found in stomach of slaughtered sows. Gastric lesions in swine primarily occur in *pars oesophagea*, non-glandular region of the stomach. Mucosal lesions may lead to development of a syndrome that has an economic impact because of higher mortality rate. Etiology is multifactorial. In the present study the prevalence of gastric lesions in 95 sows was investigated during abattoir survey. Pathological lesions, ranged from hyperkeratosis to ulceration, were found in 70.5% of the sows. These lesions may reflect the animal welfare in the intensive pig industry. Risk factors specific for gastric ulceration in sows should be further investigated.

Keywords: stomach, mucosal lesions, sows.

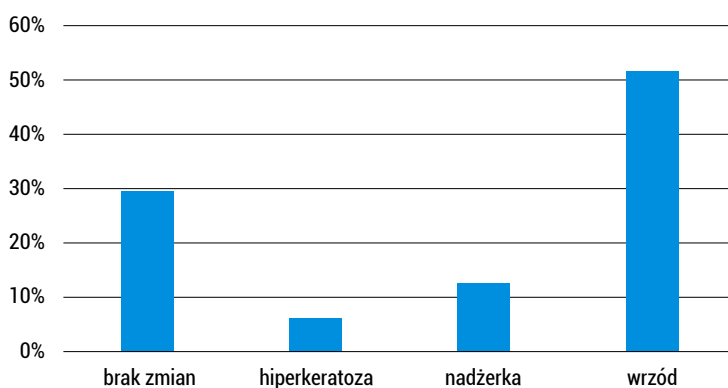
Wyniki i omówienie

Obecność zmian patologicznych odnotowano łącznie u 70,5% loch. Najbardziej zaawansowane uszkodzenia, tj. wrzody, zaobserwowano w 51,6% żołądków. Łagodniejsze zmiany w postaci hiperkeratozy i nadżerek były obecne odpowiednio w 6,3% i 12,6% narządów (**ryc. 1**).

W literaturze nie istnieje wiele danych na temat częstości występowania zmian patologicznych żołądka u loch. Zebranie reprezentatywnej ilości tych zwierząt z ferm o podobnym statusie zdrowotnym i produkcyjnym jest kosztochłonne ze względu na konieczność utrzymywania w stadzie nieprodukcyjnych zwierząt. Wcześniejsze badania donoszą o powszechnym występowaniu problemu. Wskazuje się nawet na 98% zwierząt objętych chorobą w różnym stadium rozwoju (7).

Dodatkowym utrudnieniem podczas porównywania uzyskanych wyników z wcześniejszymi doniesieniami może być stosowanie zróżnicowanych metod opisu zmian, w tym nawet skali 13-punktowej (8).

Ryc. 1. Częstość występowania zmian patologicznych żołądka u loch

Mając na uwadze relatywnie małą liczbę zwierząt w badanej grupie oraz różne przyczyny ich wyłączenia z produkcji, autorzy nie podjęli się próby określenia czynników ryzyka wrzodów żołądka u loch. Wydaje się jednak, że są one specyficzne dla wszystkich świń. Ponadto należy tu uwzględnić sposób żywienia w sektorach porodowych oraz stres związany z porodem i laktacją.

Piśmiennictwo

1. Vestergaard K., Baekbo P., Svensmark B.: Sow mortality and causes of culling of sows in Danish pig herds. *Proc. IPVS.* 2006, **1**, 255.
2. Palomo A., Garcia J.M., Gomez R.: Analysis of sow mortality among breeding sows in Spanish pig herds. *Proc. IPVS.* 2014, **1**, 444.
3. Irwin C.K., Geiger J.O., Pretzer S., Henry S.: Identifying causes of sow mortality. *Proc. IPVS.* 2000, **1**, 290.
4. Silveira R.L., Cruz A.C.M., Degani V.A.N., Camara Filho J.A., Weber F.A.G.C., Carvalho E.C.Q.: *Helicobacter* infection in piglets: Immunohistochemical analysis in mucosal samples collected using gastroscopy. *Proc. IPVS.* 2014, **1**, 64.
5. Bermudez V., Morales A., Moreno J., Kwiecien E., Lameda J., Moleiro O., Rondon E., Escalante L., Lista D., Solorzano M., Tonelli A., LaTouche O., Valverde V.: Porcine gastro-duodenal ulcer syndrome (PGDUS): epidemiology and gross exam versus videoendoscopy. *Proc. IPVS.* 2012, **1**, 1086.
6. Kopinski J.S., McKenzie R.A.: Oesophagogastric ulceration in pigs: a visual morphological scoring guide. *Aust. Vet. J.* 2007, **9**, 356–361.
7. Carstensen L., Banga Mboko H., Madsen M.T., Ersbøll A.K., Nielsen J.P.: Diagnostic findings in sows with gastric lesions. *Proc. IPVS.* 2006, **2**, 492.
8. Carstensen L., Madsen M.T., Ersbøll A.K., Nielsen J.P.: Relations between sow gastric lesions and diet. *Proc. IPVS.* 2006, **1**, 123.

Piotr Cybulski, e-mail: piotr.cybulski.DVM@gmail.com